

La Sala

Vilobí del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Pla de Vallformosa. Masia La Sala (08735 Vilobí del Penedès)
Emplaçament Crta. BV-2127, a l'alçada del km.4,6, a la dreta, quasi bé al peu de la carretera.

Coordenades:

Latitud: 41.38405
Longitud: 1.6779
UTM Est (X): 389456
UTM Nord (Y): 4582235

Classificació

Número de fitxa 08304 - 61
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle s.XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 13501CF8892S
Fitxes associades:
[La Saleta](#)
Autoria de la fitxa Raquel Valenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: ds., 10/01/2004 - 01:00

Descripció

Edifici de planta rectangular cobert a quatre aigües. Format per planta baixa, primer pis, segon pis i golfes. La façana principal es troba orientada a migdia, i precedida d'un espai ajardinat. Tot el conjunt es troba protegit per un mur que tanca l'espai. L'edifici és construït en mur de mamposteria irregular amb les cantonades reforçades amb carreus quadrangulars ben treballats. Tot el conjunt es troba arrebossat i pintat en color blanc. Entre els diferents pisos, i amb la finalitat de marcar la diferència entre ells, sobresurt un ressortit horitzontal en forma de motllura. Al centre de la teulada destaca l'existència d'una petita torre quadrangular també coberta a quatre aigües, que sobresurt creant un pis exempt sobre teulada. La façana principal s'obre amb un portal principal d'accés al centre de la planta baixa. Es tracta d'un portal format per un arc rebaixat amb una llinda monolítica. A banda i banda del portal s'obren cinc finestres – tres al cantó Oest i dos al cantó Est -. Al primer pis s'obren dues finestres centrals i dos balcons a banda i banda – quatre en total-. Al segon pis s'obren dues finestres balconeres al centre i dues finestres rectangulars a banda i banda – quatre en total-. Sota teulada, i coincidint amb la cantonada, sobresurt una imposta de pedra decorativa.

La façana de llevant s'obre amb una porta auxiliar allindada. Destaca al seu costat una porta de factura més antiga feta amb un arc rebaixat, actualment tapiada i convertida en font. Al primer pis s'obren dues portes d'accés a un balcó continu que ocupa tota la llargada de la façana, i una finestra. Al segon pis s'obren tres finestres quadrangulars.

La façana posterior orientada a cerç compta a la planta baixa amb un cos adossat obert amb dues portes, una finestra quadrangular i dues finestretes. Al primer pis s'obre amb cinc finestres rectangulars. Al segon pis s'obren quatre finestres quadrangulars fetes amb un arc molt rebaixat.

Seguint la línia de la façana de ponent i girant després en forma de L de forma paral·lela a la façana posterior de la casa, s'afegeix a la casa un cobert de planta baixa, que crea un pati interior. Es tracta d'un espai destinat a cellers, magatzems i annexos, on es troba ubicada part de la col·lecció d'estris agrícoles antics amb els que compta la casa.

Al cantó de llevant de la casa, però sense formar part del mateix edifici, va ser construït als anys setanta els conjunt arquitectònic d'edificis que conformen les modernes Caves Vallformosa, lligades històrica i patrimonialment a la masia original de La Sala.

La casa compta amb una interessant i àmplia col·lecció d'estris agrícoles antics, procedents alguns del terme de Vilobí, i altres de termes veïns. Aquest conjunt d'estris ha estat recollit durant anys de forma altruista pel Sr. Domènec, propietari de les caves, i sumat al conjunt d'estris de la casa.

Observacions:

La casa no conserva cap resta de documentació original de la masia ni cap col·lecció fotogràfica important. Sí es conserva una fotografia de la casa de l'any 1886

Història

L'origen de la masia de la Sala es remunta amb seguretat a l'Edat Mitjana. La seva ubicació, ben bé al centre de la plana de Vilobí, al costat de l'església de Santa Maria de Vallformosa, donen fe de la seva antiguitat i el seu pes. El nom "Sala", és concebut a l'edat mitjana com una casa de certa importància. La primera notícia documental apareix al fogatge del 1553, malgrat que en aquest fogatge són dues les referències esmentades, la de Jaume Sala de la Sala, i la de Mateu de la Sala dels Baus (LLORAC, 1991: 41). Sens dubte, la masia a la qual fent referència en aquesta fitxa és la Sala dels Baus, ja que és l'únic nom que perdura a través del temps. Al document del Compte del mill del delme de l'any 1680 tornen a aparèixer dues referències més, la de Can Roca de la Sala, i la de la Sala dels Baus (LLORAC, 1991:50). Aquesta diversitat de cases anomenades Sala – sent la Sala dels Baus la única amb continuïtat-, i la presència d'una casa molt propera anomenada la Saleta, podria indicar l'existència d'una gran casa anomenada La Sala,

segurament la Sala dels Baus, ubicada en aquest indret, amb algunes dependències o masoveries properes dependents d'ella. És també possible que l'actual casa anomenada La Saleta fos una d'aquestes masoveries, que més endavant esdevindria independent. En tot cas, l'any 1729 en la relació del delme pagat per les cases de Vilobí a la Pia Almoïna, l'única casa esmentada és la Sala dels Baus, cosa que podria indicar l'aglutinació de totes les cases sota la més gran. (LLORAC, 1991: 51), convertint la resta en masoveries. Podria ser que degut també a aquest fet, el nom compost originari de "Sala dels Baus" no s'hagi conservat, reduint-se simplement a "La Sala", ja que a partir d'aquestes dades ja no torna a aparèixer en la documentació conservada. D'altra banda, poca cosa pot esbrinar-se sobre el nom dels propietaris, ja que al tractar-se d'una casa important des dels seus inicis, el mot que la definia com a casa de certa solera "La Sala" ha prevalgut sobre els cognoms dels propietaris que es deuen haver succeït als llarg dels segles. Malgrat tot podem identificar a Josep Marimon i Tomàs, que el 1846, al document on s'especifiquen els límits de la parròquia de Santa Maria de Vallformosa, apareix com a propietari de la masia de la Sala (LLORAC, 1991: 101). Dit Marimon també el trobem al Cadastre de l'any 1791 (LLORAC, 1991: 180). Amb anterioritat a aquesta data la casa devia pertànyer a altra família, ja que no trobem referències sobre aquest cognom.

Que es tractava d'una casa econòmicament molt important, dona fe la fotografia conservada del 1886, en que ja se la veu més que com una masia com una casa residencial envoltada d'un mur. Les dimensions de l'edifici principal i la seva estructura escassament modificada corroboren aquest fet. L'edifici actual data segurament de mitjans del segle XIX, i hauria substituït amb seguretat altres edificacions més antigues i més agràries. Segons informació oral procedent dels actuals propietaris, corroborada per l'observació de la fotografia del 1886, la casa només ha patit reformes internes. Exteriorment manté el mateix aspecte que al segle XIX. Segons el seu testimoni, fins als anys cinquanta encara es conserva un antic foc de rotllo al mig de la sala principal de la casa.

La masia és propietat de la família Domènec des de l'any 1941.

Bibliografia

AA.DD. (1986) L'alt Penedés. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura pp.248-251.

CATÀLEG DE MONUMENTS I CONJUNTS HISTÒRICO-ARTÍSTICS DE CATALUNYA.

(1990). Vilobí del Penedés. Generalitat de Catalunya. Servei del Patrimoni Arquitectònic. Barcelona.

GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA. Vilobí del Penedés. Tom 15. p.533.

IGLÉSIES I FORT J. (1988) Estudi de les xifres de població de l'Alt Penedès en el curs de sis segles (1358-1975). Institut d'Estudis Penedesencs. Vilafranca

LLORAC I SANTÍ S. (1991) Vilobí del Penedés. Passat i present. Ajuntament de Vilobí del Penedés.

PLA DE CATALOGACIÓ I INTERPRETACIÓ DEL PATRIMONI CULTURAL DE L'ALT FOIX.

(2002) Vilobí del Penedés. Transversal Produccions Culturals.

RIUS MORGADES J. (1987) La Comarca de l'Alt-Penedès. Vilafranca

